

TENEN

Dansk Tekstilhistorisk Forening

Nr. 2, 3. årgang

Efterår 1992

Eksempler på Inger Marie Ostendeld's trykklokker.
Foto: Teknisk fotografi Torsten Rasmussen.

DETTE BLAD INDEHOLDER :

Stoftryk	s. 2
Omforklæder	s. 4
Poul Sterm stofprøver	s. 5
Forklædeløs hedder vor tøs	s. 6
Temadag-Forklæder og væv	s. 7
Kronedugen	s. 8
Værd at se	s. 9
Boganmeldelser	s.10
Temadag i Ålborg	s.12
Mit liv som aftenskoelærer	s.13
En forklædekommentar	s.16
Ikke mangel på stof	s.18

Illustration fra Landbokvinden.

STOFTRYK.

Hanne Frøsig har bedt mig fortælle lidt om mit arbejde som stoftrykker; det gør jeg gerne da stoftrykket forekommer mig at være en morsom del af Kunsthåndværket med mange forskellige muligheder.

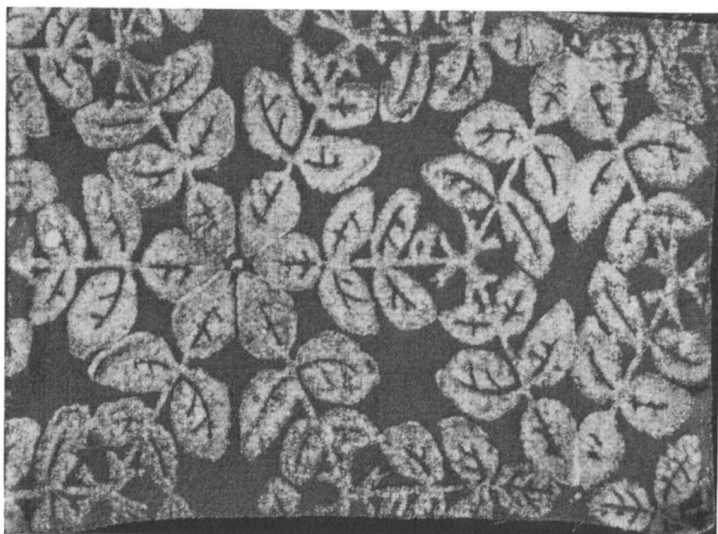
Jeg begyndte med et par års tegneundervisning, hvad der har været en stor fordel ved udarbejdning af mønstre. Jeg fik privatundervisning i stoftrykteknikken hos Marie Gudme Leth, og så var jeg parat til at finde et lille begynderværksted og få lavet et trykkebord.

Hvorfor jeg straks gik i gang med at skære trykklodser ud ved jeg grunden ikke, men jeg var ganske imod rammetrykket, så jeg må jo på en eller anden måde ha' vidst, at man tidligere kun brugte klodser. Efterhånden blev det næsten sådan, at jeg syntes det var morsommere at skære kliche'erne end at trykke.

Da jeg havde arbejdet et par år fik jeg lyst til at lære noget mere, men efter anbefaling tog jeg til Karlsruhe, hvor der var en god Kunsthåndværksskole. Jeg fik en masse ud af det ophold, men det som kom til at interessere mig mest var reservetrykket, som jeg fandt, gav en mængde nye muligheder. Et gennemfarvet stof forekom mig også mere

tiltalende end de tidligere trykte med hvid bund, og det er i grunden den teknik, jeg mest har arbejdet med siden.

Jeg kan jo nævne nogle af de mere interessante arbejder, jeg har haft. Efter krigen skulle Prof. Mogens Koch restaurere den danske kirke i London, og jeg havde et meget givende samarbejde med ham, samt med Arkitekt Rolf Graae der foreslog, at man skulle benytte et ældre mønster fra en messehagel på Kunstindustrimuseet. Mogens Koch's ide' gik ud på, at der skulle trykkes et større stykke stof, der skulle hænge bagved alteret, så det blev til 20 meter silke trykt i gulgrønne farver med det gamle mønster og som en slags "bagklædning" et stykke stof i samme størrelse, ensfarvet i en

Reservetryk udført af Inger Marie Ostefeld.
Foto: Teknisk fotografi Torsten Rasmussen

smuk dodenkopf-farve. Med Rolf Graae havde jeg også et samarbejde om formen på messehagler; af dem har jeg udarbejdet flere for at komme bort fra de utrolig triste røde fløjlsmessehagler, man tidligere brugte. Et større arbejde har også været Antependium til Høsterkøb Kirke, trykt i reserve med gyldne hvedeaks på en dodenkopf-farvet bund. Som tidligere nævnt er en væsentlig del af fremgangsmåden ved reservetryk, at stoffet blir farvet, så jeg føler mig i grunden ligeså meget som farver som trykker og kunne derfor også ta' imod en bestilling fra Arkitekt Arne Jacobsen på flere ensfarvede tekstiler som skulle bruges på en udstilling H 55, hvor han skulle

stille udstillingen op. Foruden de her nævnte arbejder har der naturligvis været løbende bestillinger og arbejder med udstillinger både i ind- og udland.

Ved siden af værkstedsarbejdet har jeg undervist både på Kunsthåndværkerskolen og på Aftenskoler, det sidste har for mig været særlig interessant, da det efter min mening er mere en psykologisk opgave end en farveteknisk.

Jeg ser, jeg har glemt at skrive om folkedragterne, men det er måske fordi de aldrig har haft min store interesse, til trods for at jeg har lavet 12 forskellige. Nu er jeg holdt op med trykkeriet, det er faktisk et fysisk ret krævende arbejde. Men en tidligere elev og meget dygtig pige, Birgitte Tolnov, har ligesom ført det hele videre med stor dygtighed og fantasi. For Birgitte er folkedragterne også en større interesse. Det er rart at tænke på.

Inger Marie Ostenfeld.

OM FORKLÆDER.

Jeg har altid været fascineret af forklæder. Min mor syede utallige og solgte dem i sin lille butik i en- også lille - stationsby, og selv har jeg selvfølgelig gennem årene slidt adskillige.

Min ældste søster var mit idol, så det er intet under, at jeg ganske nøje husker, hvad hun skulle møde op med, da hun som 14- årig skulle ud i sin første plads i huset.

Udover det private tøj forventedes kommoden at indeholde et par kitler - samt forklæder: et skureforklæde lavet af groft hessian og så langt, at man lå på det, når man lå på knæ og skurede - og det gjorde man! - Det blev også brugt under den 3 dage lange storvask hver sjette uge. - 2- 3 bomuldsforklæder i sygeplejerskemodel, som dækkede godt ved det daglige arbejde om formiddagen.

Når middagsmadens opvask efter 10 - 12 personer var overstået, komfurpladen var pudset, karkludene kogt i soda og køkkengulvet vasket, kom turen til, at pigen selv blev vasket - ved køkkenvasken selvfølgelig, og nu blev det tid for eftermiddagsforklædet, et lille hvidt, som havde en lille smæk, men ingen seler, - derimod enten et knaphul til en kjoleknep eller - oh fryd - til at fæste med en lille broche. Iført dette antræk kunne man

servere eftermiddagskaffen for manden og konen på gården, stryge, rulle samt reparere familiens tøj.

Ved aftenstid kom det store forklæde på igen til en ny gang madlavning, opvask m.m. og endelig, - de dage, hvor der var friaftener, kom forklædet helt af, og turen gik til bal i forsamlingshuset eller bare lidt hygge i folkestuen sammen med karlene.

Hun havde selvfølgelig også et serveringsforklæde, men det var kun i brug, når der var gæster og hjælp i køkkenet.

Almindelige "koneforklæder" - (og "konekitler") var omtrent heltdækkende og var på næsten hele dagen, for en kone havde jo aldrig fri. Det har været mig en stor fornøjelse at gense de mange forskellige forklæder i bogen "Da vi var besat", som netop dækker den periode, jeg husker fra min søster.

Desuden er jeg i besiddelse af et billede fra en stor gård - jeg ved desværre ikke hvilken - fra ca.1915, hvor folkeholdet er opmarcheret - pigerne iført lange hvide pynteforklæder.

I tresserne kom begrebet værtindeforklæde, og megen fantasi blev udfoldet for at variere disse små forklæder uden smæk, som forenede det pyntelige med det praktiske, mens de sidste forberedelser stod på, før gæsterne kom. I mange år har jeg i skolen lavet forklæder med eleverne i 5. klasse til at bruge i skolekøkkenet, når det fag kom året efter, men jeg har stadig oftere den fornemmelse, at eleverne opfatter både mig og forklædet som en antikvitet, så er dette nyttige stykke beklædning ved at være helt out?

Ikke alle steder i hvert fald, for her i sommer, hvor jeg havde 3 russiske kollegaer boende som gæster, fik jeg med tydelig stolthed overrakt som gave : et forklæde! - og det har jeg nu tænkt mig at bruge.

A.Ambeck.

POUL STERM STOFPRØVER.

En meget talrig samling tekstilprøver er blevet skænket til glæde for TENEN's virke. TEXTILBOGEN i to bind af Poul Sterm fra 1961 er allerede vores faste holdepunkt i varekundskab. Det er prøver, som har tilhørt denne kender, som vi nu har fået til rådighed. Den omfatter især hørstoffer, der stammer fra både danske og udenlandske fabrikker, men også nogle eksempler på andre materialer. Den vil uden tvivl komme os til megen gavn, og dette skal være den spontane meddelelse, indtil den egentlige registrering kan foreligge.

FORKLÆDELØS HEDDER VOR TØS.

- eller Vis mig dit forklæde, og jeg skal sige dig, hvem du er. Forklædet afslører hurtigt, om det er en ordentlig og påpasselig kvinde, man står over for eller en sjuske eller måske endda en skøge.

Forklædet er i dag en praktisk beklædningsdel, som vi bruger i køkkenet for at skåne vort daglige tøj, og ingen tænker mere over alle de betydninger, forklædet havde hos almuens folk langt op i 1800-tallet.

Blev forklædet vådt under storvasken, fik man en fortrukken mand, og kom der brændhuller i, medens man lavede mad, blev man forført, inden året var omme.

Forklædet havde en betydning i næsten enhver situation.

Med kristendommens indførelse sidst i 900-tallet kom nye kvindebilleder til Danmark; madonnaen og skøgen. Kvindens seksualitet blev "farlig", noget magisk som skulle kontrolleres for ikke at sprede sin indflydelse på det omgivende samfund.

Forklædet blev en naturlig løsning. Det dækkede jo netop for kønsregionen og kunne bruges til at holde magien på plads. Nogle steder i landet anså man kraften for at være så stærk, at en mand, der mødte en kvinde uden forklæde, ville gøre dårlige forretninger.

Nu førte kvindens seksualitet jo også noget godt med sig; frugtbarhed. Hvis en kvinde, under smørskæringen løftede en snip af sit forklæde og sagde: "Smør indtil Knæerne og mælk indtil Tæerne!" så fik hun meget smør og kun lidt kærnemælk.

Langt de fleste gange drejede det sig om at bruge forklædet som beskyttelse for mænd og børn. F.eks. kunne kvinden redde sit barn mod at blive skøgeset og derved få en skavank ved hurtigt at lægge et forklæde over barnets hoved. Var hun gravid og blev angrebet af en varulv, skulle hun blot slå fra sig med sit forklæde; helst et blåternet.

Der er mange flere situationer, hvor kvindeforklædet har haft sin betydning, men de har heldigvis ikke alle virket i hele landet. Hver egn havde sine forklædereger.

I dag er der ingen, der lever efter disse regler, men de er alligevel med til at danne et kvindebillede, tænk f.eks. på vittighedstegninger og reklamer, hvor forklædet er en sikker del af den opofrende og tjenstvillige kvinde, der ved hvordan en rigtig kvinde opfører sig.

Marianne Skov Christensen.

Trykt forklæde udført af Inger Marie Ostenfeld.
Sammenlign med forsidebilledet.
Foto: Annet Laursen Skjelsager.

Vi erindrer om Temadagen **Lørdag den 31. Oktober kl.13-16**

hos væver **Kamma Gudmand-Høyer**
Hvedevej 3. 2700 Brønshøj
med emnet

Forklæder og Væv.

Her vil Marianne Schou Christensen gøre rede for forklædets kulturhistorie.
Tilmelding nødvendig til Hanne Frøsig Dalgaard Telf: 42 88 32 67
eller ved at sende kr.35.00 på TENENS giro, mærket Forklæder og Væv.
Senest 15.oktober 1992.

KRONEDUGEN fra Georg Jensen i Kolding.

116 duge, 350 taffelservietter med broderet monogram og 60 bakkesservietter med krone-mønster havde Hofmarskallet bestilt hos Georg Jensen Damask i Kolding til årets sølvbryllupherlighed.

Krone-mønstret er tegnet af væveriets bestyrelsesformand, Bent Georg Jensen, og efter Dronningens ønske er det Christian X's krone, der ses på dugene, som en stor del af væveriets personale har været med til at lave.

Kronedugene blev brugt ved den officelle sølvbryllupsmiddag på Kronborg Slot den 9.juni og ved den private middag på Fredensborg Slot på selve sølbryllupsdagen.

Damaskduge er for de fleste et kvalitetsbegreb, men selve udtrykket henfører til den væveteknik, der benyttes. Damaskvævning stammer oprindeligt fra Kinas gamle silketradition og førtes ad silkevejen vestpå til Damaskus, hvor vesterlændinge tog den til sig.

Teknikken kan sammenlignes med snorene til en marionetdukke, hvor hver enkelt snor opererer individuelt. På en væv betyder det, at der er frihed til at lave selv de mest udviklede mønstre - som det ældgamle byzantinske ørnemønster er et godt eksempel på. Og som iøvrigt stadig er en efterspurgt vare fra Georg Jensen Damask.

Hos Georg Jensen benytter man udelukkende indfarvede garner, hvilket giver mulighed for at koble flere farver ind i mønstret fremfor, hvis tekstilerne først indfarves efter vævning.

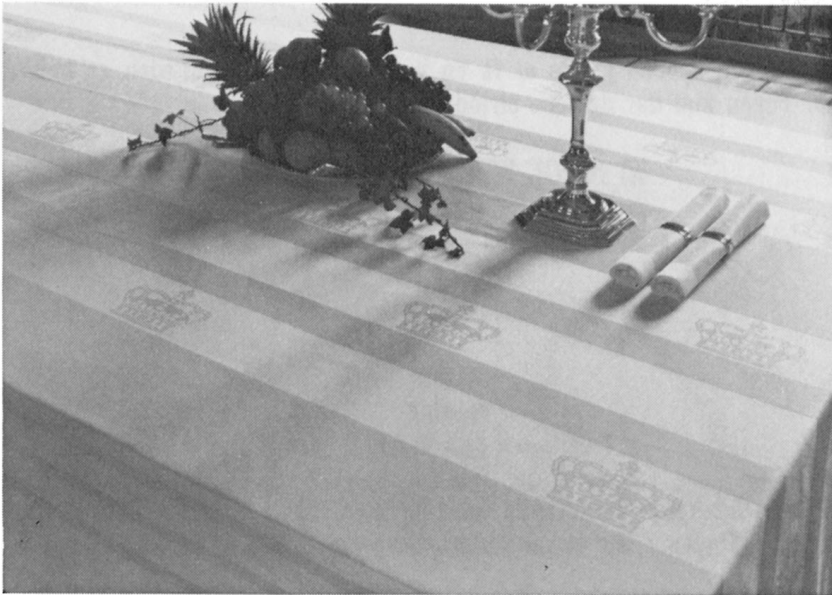
Foruden duge, servietter og dækkeservietter producerer Georg Jensen Damask sengelinned, frottehåndklæder, viskestykker og plaider.

Og så er der altså den royale Kronedug, men den kommer ikke ud i fri handel. Her er der tale om et helt personligt design, som kom på både gave- og festbordet ved dronning Margrethe og prins Henriks sølvbryllup den 10. juni i år.

Kronedugen er vævet med 2 - trådet kæmmet bomuldstråd der er gasseret og merceriseret hvid, hel-bleget.

Der er vævet i kæde og skud. Trådene er vasket og specielt fremstillet til Dronningens duge. Vævet med 306 tråde pr. 10 cm i kæden og 204 tråde pr. 10 cm. i skud. Og vævet på en specialvæv, der er 7,5 m. bred. Efter vask måler dugene henholdsvis 2,80 cm - og 2,10 cm. i bredden.

Birgitta Schønning

Kronedugen.

Foto: Udlånt af Georg Jensen's Damaskvæveri.

Kilder: Berlingske Tidende 29.5.1992.
Vestkysten 7.6.1992
Jørgen Gosh-Andersen . Georg Jensen.

VÆRD AT SE VÆRD AT SE VÆRD AT SE VÆRD AT SE VÆRD AT SE

PAS, PENGE OG P-PILLER.

Kvindeliv i 60-erne.

indtil 25 oktober.

Kvindemuseet, Domkirkeplads 5, Århus.

Mulighed for gensyn med 60-er tøj og tekstil.

9.

TENEN nr.2. 3.årg.

BOGANMELDELSE:

Der er altid en speciel glæde at få en vævebog i hånden. Glæden er helt i top, når bogen kun har det ene ærinde:

AT SÆLGE VIDEN OM BINDINGER

Jane A. Evans, Canada udgav i 1991 en sådan bog

A Joy Forever

Latvian

Weaving

Traditional and Modified Uses

Forfatterens interesse for lettiske tekstiler blev vakt i 1977, da hun så den samling, der findes i the Royal Ontario Museum (ROM) Toronto, Ontario, Canada.

Bogen omhandler hjemmævning (hverdagsvævning) op til 1940.

Forfatteren beretter om den kulturelle baggrund, lettisk tekstil traditioner og om væveudstyr. Hertil en grundig gennemgang af bindinger og vævemåde. Da disse bindinger i mange henseende ligger tæt op ad de skandinaviske er bogen en guldgrube for enhver dansk væveinteresseret, der gerne vil vide mere.

Spændende er det at læse om den mand, der fik betydning for lettisk håndvævning. Pēters Vilumsons udviklede adskillige mekaniske væve, samtidig med at han forbedrede hjemmævningen.

Fra 1903 til 1930 udgav han fire bøger med de charmerende titler- Mandag Morgen - Tirsdag Morgen - Onsdag Morgen - Torsdag Morgen. Oversat til dansk af Birthe Karin Fischer.

Udover de mange hundrede bindingstegninger indeholder bøgerne et væld af vævetekniske oplysninger.

Bogen har 50 farvefotos, 104 sort/hvide, 41 illustrationer og 300 bindingstegninger, der alle er tegnet ved hjælp af et EDB væveprogram.

Bogen koster ca. 320.00 kr.

Birthe Karin Fischer.

HÅRKULLORNA FRA VÅMHUS.

Karen Andersen.

Tenens skovtur til JÆGERSPRIS SLOT fik tankerne hen på hårsmykkerne på Jægerspris (publiceret i Bangsbomuseet 1973 af Karen Andersen).

Karen Andersen viede det meste af sit liv til dette fænomen, efter at have fundet et lille apparat til fremstilling af kæder af hår.

Arbejdet med registreringen af hårsmykker optog Karen Andersen så meget, at hun i en alder af 77 år blev optaget til forskningsuddannelse på Uppsala Universitet.

Efter Karen Andersen's død i 1982 lå en stor mængde manuskripter, hvoraf meget ikke tidligere havde været offentliggjort. Peter Laursen, Bangsbomuseet har gennem Karen Andersens børn sammensat de efterladte manuskripter til et spændende stykke kulturhistorie om den specielle binæring, som især kvinder fra Dalarne vandrede rundt med. Bogen kan læses i et stræk, den interesserede læser, der vil vide noget mere om de fletteteknikker hårkullarne brugte, kan henvises til Karen Andersen's artikel i " ARV OG EJE " 1960, hvor en fynsk prøvebog omtales. Denne prøvebog indeholder prøver og ikke mindst opskrifter og opsætning til fletteteknikkerne.

Netop hårsmykkerne er spændende, da deres teknikker ser ud til at kunne hentes frem fra uventede steder.

Textiles Of Ancient Peru And Their Techniques af Raoul D'Harcourt viser flettede snore, der bygger på de samme opsætningsmåder, men også knipling og possement synes der at være spor af i hårsmykkerne.

Hårkullorna fra Våmhus er udgivet af Karen Andersens Børn og Bangsbomuseet i 1984.

Den er et bekendtskab værd.

Birthe Karin Fischer.

BOGANMELDELSE.

Anton Jepsen

Det kongelige Møbelmagasin og københavnersnedkere.

DANSKE MØBLER EFTER 1777

Poul Kristensens Forlag, Herning, 1991.

152 sider, illustrationer i sort/hvid og farve, litteraturliste.

I forrige nummer af TENEN kunne vi læse om den spændende historiske

detektivopgave om gammelt møbelbetræk, forfatteren er i gang med. Det må derfor være på sin plads at fremhæve denne bemærkelsesværdige bog. Møbler blev i voldsomt omfang importeret, og danske håndværkere havde alt for dårligt grundlag for at tegne og skaffe sig modeller, som kunne tilfredsstille deres kunder. Møbelmagasinet blev derfor en vældig inspirationskilde til bedre kvalitet, både i møblernes kunstneriske udformning og i den tekniske udførelse. Anton Jepsen har efterforsket breve i Rigsarkivet, men også gået i dybden med at undersøge selve møblerne. Selve polstringen og betrækket var en ikke ringe del af stolemagerarbejdet, og langt de fleste af møblerne fra denne tid er jo også blevet ombetrukket, men her får vi grundlæggende viden om dette felt, som hidtil har været temmelig ukendt i Danmark.

I løbet af foråret vil Anton Jepsen sammen med Birte Karin Fischer indbyde til en temadag i deres værksted - det vil være en god ide' at forberede det allerede nu med denne bog !

Hanne Frøsig Dalgaard.

APROPOS BØGER:

Et af vore medlemmer har gjort redaktionen opmærksom på at mange gode tekstile bøger pt. er på udsalg. Det lønner sig at kigge flere steder, da det samme værk ofte sælges til varierende pris.

TEMADAGEN I ÅLBORG.

Nogle var ventet - kun få mødte frem - men alligevel blev det en spændende dag for os, der var samlet. Udstillingen på Ålborg historiske Museum af folkedragter var meget smukt og interessant arrangeret af Gitte Nødskov, og hun skal ligeså have ære for sin fornemme bog, der er udkommet samtidig med udstillingen.

Efter mødet med besøg på udstillingen kunne vi som planlagt gå til et frokostrum, hvor vi kunne fortsætte. Hanne Andersen sørgede hele vejen igennem for, at alt kunne klappe, og vi er taknemmelige for gæstfrihed. Marianne Schou Christensen fik således også sin tid til at fremlægge sine undersøgelser om forklæder: som det også kan læses andetsteds her i bladet.

Skønt der var tilmeldt en del, blev vi kun 8 - og vi må konstatere, at det er vanskeligt at arrangere møder med tilstrækkelig tilslutning uden for København. Håber det vil blive bedre efterhånden.

Fra bestyrelsen deltog Inger Jørgensen, Anett Laursen og undertegnede, og vi benyttede lejligheden til også at tage til Hjerl Hede for at beundre det meget store initiativ, som Ringkøbing-væverne havde stillet an angående Hør, bomuld, nælde. Især nælde er jo nyt at opleve håndgribeligt, og vi fik en meget stor oplevelse ved at se både det rå materiale, en væv opsat med nældestof og papir af nælder.

Desuden var der mulighed for at aflægge besøg hos Frank og Kirsten Vester i Sindal, som avler silke og har skaffet sig stor indsigt om dette materiale. I et af de nærmeste numre af TENEN kan vi se hen til en artikel fra dem om silkens særegne avl og brug.

Hanne Frøsig Dalgaard.

MIT LIV SOM AFTENSKOLELÆRER.

Mange opgaver har jeg haft, men denne synes jeg er svær at løse, for hvordan fortælle om emnet, som er så mangfoldigt.

Men lad mig begynde med den 3 årige uddannelse jeg fik på Tegne - og Kunstindustriskolen i København - 1933 - 1936.

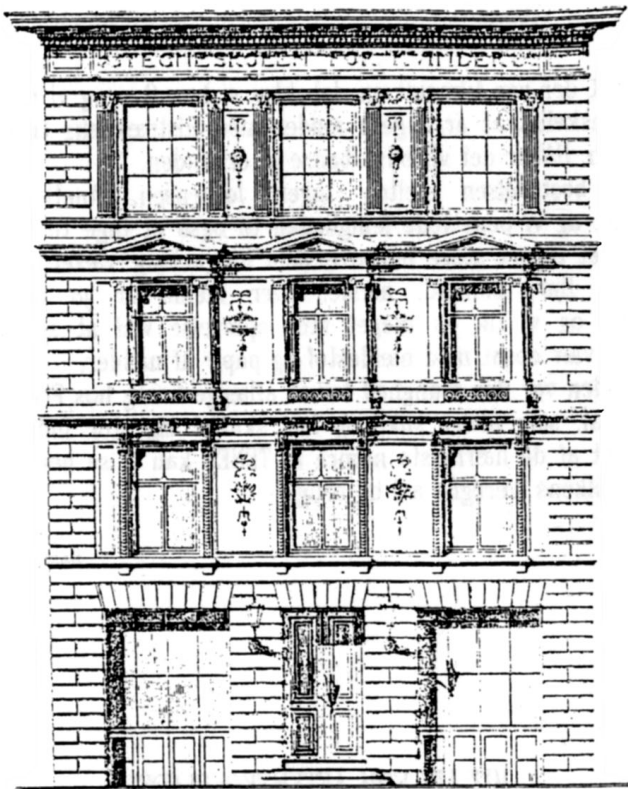
Jeg var meget ung, manglede sikkerhed, var utrolig genert, men de gode forhold, der var på skolen, dygtige lærere, et godt kammeratskab med de øvrige deltagere, det blev et minde jeg aldrig glemmer.

Vi fik en utrolig alsidig uddannelse, hvilket jeg har synlige beviser på og som kom mig tilgode i aftenskoledundervisningen.

Efter skolen kom jeg på tegnestue i et broderi engros firma, det var en brat overgang. I flere år blev det kun til rentegning og forandring af andres modeller.

Det har dog også været gavnligt at komme ud i en virksomhed på denne måde.

Har også prøvet at være i forretning og anden engros virksomhed. De stillinger, jeg har haft, har altid været igennem tegneskolen, navnet var

SKOLENS BYGNING.

Indgangsparti af Tegne- og Kunstindustriskolen for Kvinder.

godt kendt, så det var anbefaling nok.

Desværre er skolen for længst ophørt.

Tiden gik og der kom børn til. Jeg var heldig at få hjemmearbejde med maling af stramaj, ikke særlig spændende, men det var arbejde.

Senere blev jeg opfordret fra skolen til at søge arbejde hos et andet engros firma, som tegnedame, også dette kunne jeg have hjemme.

Omkring 1965 meldte jeg mig til audiovisuelt kursus på Nyboder skole, kurser som skulle give adgang til aftenskoleundervisning.

Vi fik Åse Kaaslund som lærer, og det blev en stor hjælp for mig, da mit liv som lærer begyndte i 1967.

Vi fik lavet prøver, så vi havde til 3-4 sæsoners undervisning, jeg underviser stadig og prøverne bliver flittigt benyttet.

I alle disse år har jeg mærket, hvor god en undervisning vi fik på tegneskolen, den har været så grundig, at jeg har kunnet løse de opgaver, deltagerne kunne komme med.

Samtidig vil jeg pointere at jeg skylder Håndarbejdslærernes Landsforening stor tak for de mange spændende- eksperimenterende kurser, de igennem næsten 25 år har arrangeret.

Som lærer er man forpligtet til at deltage og opleve - suge til sig, via disse gode kurser, hvor der tit er udefra kommende instruktører.

Vi har oplever hollændere - nordmænd og svenskere, samt vore egne danske.

Det giver inspiration og nye impulser til at starte en ny sæson i fritidsundervisningen.

Nu jeg skriver dette ned, kommer det rigtigt til mig, hvor godt jeg har haft det med håndarbejde og knipling, tænk at ens hobby også har været ens arbejde.

Som aftenskolelærer har det været utrolige rige år, lært mange dejlige mennesker at kende, ens viden er bleven brugt, fået andre til at lukke sig op og set dem nyde det, der er kommet fra deres hænder, det er en dejlig gave at få, når man ser deres glæde og stolthed.

Håber der fortsat vil være lærere, som kan få samme oplevelser i fritidsundervisningen.

Håndarbejde er også en del af vor kulturarv, som altid vil have brug for formidlere. Ja, dette at være med til formidling af vor kulturarv har og kan give mange fine oplevelser.

Når vi har været på ekskursion med deltagerne fra fritidsundervisningen, hvad enten vi ser på gamle broderier fra museernes gemmer, eller vi besøger en maleriudstilling, lytter jeg til deltageres kommentarer, hvilken teknik der nu er anvendt eller farvesammensætninger kunstneren har valgt til sit maleri. Så fornemmer jeg, hvor meget det betyder, at vi formidler på en rette måde, uden at det går ud over den enkeltes egen mening eller måde at modtage på ødelægges.

Falder netop i tanke om en udstilling, vi så i Kunstindustrimuseet engang, den blev kaldt en " Øjenåbner", det var en god titel på denne knipleudstilling, den siger netop, vi skal åbne vore øjne for at opleve og bruge det til inspiration, vi kan få herigennem.

Ruth Jacobsen

EN FORKLÆDEKOMMENTAR.

Bodil Munchs "strøtanker" om barndommens skoleforklæder, fik mig på disse tanker.

Som det 60- er barn jeg er, har jeg altid tillagt forklædet nogle andre værdier end tidligere generationer har. Men det skyldes vel også at 60-erne på mange måder blev et oprør mod tidligere tiders værdier og vaner. Forklædet havnede ihvertfald i skammekrogen.

Min 7 år ældre søster gik som barn med flæseforklæder, som min

Illustration til H.C.Andersen's Fyrtøjet udført af **Svend Otto S.**

mor havde syet. Jeg selv har ingen erindring om at have gået med forklæde, hvor formålet var, at kjolen skulle beskyttes. Til gengæld husker jeg, at min storesøsters forklæder var herligt udklædningsstøj og vigtige rekvisitter i de lege, som foregik hjemme på loftet. Udklædning eller påklædning - jeg har aldrig skelnet så meget mellem begreberne. Desværre er de fine flæseforklæder for mange år siden givet til en tøjindsamling.....

13-14 år gammel "stjal" jeg min mors forklæder. Syet i såkaldt sygeplejefacon i salt og peberstof og ternet bomuld fra Grenå Dampværeri. Rigtige 50 - er ting, der nok kunne fascinere et 60-er barn. Jeg brugte forklæderne, hvis jeg syntes, at jeg skulle være huslig, men jeg brugte dem først og fremmest, fordi jeg syntes, at de var SMARTE !

Midt i 70-erne var det også moderne med egentlige forklædekjoler. Denne mode legaliserede faktisk, at man brugte forklædet i andre sammenhænge end ved køkkenbordet. Selvsyet forklædekjole eller hvidt søndagsforklæde fundet på loppemarked - forskellen var ikke så stor, og jeg har da også været til adskillige fester, hvor udstyret bl.a. bestod af forklæde og træsko..... Hvordan det var at danse til rockmusik i den udklædning, har jeg godt nok ikke nogen erindring om!

I dag er jeg ikke den store forklædebruger, men jeg føler mig meget effektiv i et køkken, hvis jeg har taget forklæde på. At tage forklædet alvorligt på samme måde som tidligere generationer har gjort, er jeg dog

JULETILBUD FRA TENEN

MANGLER DU DEN HELT RIGTIGE JULEGAVE TIL EN GOD BEKENDT, DER ER INTERESSERET I SÅVEL HISTORIE SOM TEKSTILER?

VI LEVERER BLAD 1 OG 2 I FIN GAVEINDPAKNING TIL DIG OG BLAD 3 OG 4 (1993) DIREKTE TIL DIN BEKENDT.

BESTIL DETTE SPECIELLE MEDLEMSSKAB HOS:
Annet Laursen Skjelsager Telf.: 42 95 05 55
eller
Karin Hoffritz Telf.: 56 27 68 42

ikke i stand til. Det er mest for sjov.

I den kommende tid vil der forhåbentlig dukke en masse morsomme og spændende historier op i forbindelse med TENEN's registrering af forklæder, og derfor vil jeg gerne til slut henlede opmærksomheden på et berømt blåternet forklæde - nemlig det, der spiller en væsentlig rolle i H.C. Andersens FYRTØJET. Ordene er hermed overladt til eventyrets heks:

" Jeg giver dig mit blåternede forklæde, det kan du brede ud på gulvet; gå så rask hen og tag hunden, sæt ham på mit forklæde, luk kisten op og tag lige så mange skillinger du vil. De er alle sammen af kobber; men vil du hellere have sølv, så skal du gå ind i det næste værelse; men der sidder en hund, der har et par øjne så store som møllehjul; men det skal du ikke bryde sig om, sæt ham på mit forklæde og tag du af pengene! Vil du derimod have guld, det kan du også få, og det så meget, du vil bære, når du går ind i det tredje kammer. Men hunden som sidder på penge-kisten, har her to øjne, hvert så stort som rundetårn. Det er en rigtig hund kan du tro! men det skal du ikke bryde dig om! sæt ham bare på mit forklæde, så gør han dig ikke noget, og tag du af kisten så meget guld du vil !"

Susanne Nielsen.

IKKE MANGEL PÅ STOF MEN PÅ SIDER.....

TENEN er blevet et blad som medlemmerne både læser med glæde og med samme glæde sender artikler til.

Det er dejligt for os to redaktører, vi skal aldrig fylde ud med små vignetter og lånte artikler for at få bladet til at ligne noget. Vi bliver især begejstrede, når tilsendte artikler ledsages af godt billedmateriale. Vi har i bestyrelsen besluttet at p.g.a. foreningens stramme økonomi må hvert blad max. fylde 20 sider.

Dette betyder, at vi i redaktionen må prioritere aktuelt stof højest og at glimrende artikler må vente 1 - 2 blade med at blive bragt.

Til blad 3, som kommer i januar 1993 har vi således allerede 12 sider liggende.

Derfor, sender læserne artikler o.lign. til os, beder vi om forståelse, hvis det tilsendte ikke straks bringes.

Vi er altid interesseret i såvel tekst som billedstof.

De venligste hilsner Karin og Lisbeth.

Silke - Annet

Søndag den 1 november kl.10-13.

Åbent hus hos Silke Annet

Der vil være gennemgang af silkemateriale og der vil yderligere blive vist en videofilm om silkesommerfugle.

Der serveres en kop kaffe med brød.

Evt. medbragt mad kan fortæres på stedet, drikkevarer kan købes.

Pris: kr. 35,00 pr. tlf. 42 95 05 55
eller på giro 1 43 01 30
til Annet Laursen Skjelsager.

Annoncepriser:

1/1 side	: 525.-kr.
1/2 side	: 300.-kr.
1/4 side	: 185.-kr.
1/8 side	: 135.-kr.

KØGE
KOPI
CENTER

TORVET 19 • 4600 KØGE
TLF. 56 63 73 00 • FAX 56 63 44 00

Farvekopiering, papir, karton, overheadfilm.
Storformatkopiering, papir, kalke, plast, neonpapir.
Lystryk, neotryk, reprolar.
Lyntryk A4 / A3, 8000 sort/hvid tryk i timen.
Alt i efterbehandling.
Sats & montage, vi fremstiller Deres originalmateriale
Streamers, til bilen, eller vinduerne.
Laminering
Alt i tryksager, visitkort, brevpapir, kuverter o.s.v.
Rekvirer vor prislister - og bliv positivt overrasket..

Flytning

*Ved flytning bedes du meddele dette
til postvæsnet*

*Husk at meddele at du abonnerer på
TENEN blad nr. 03200*

BESTYRELSE:

FORMAND:

Hanne Frøsig Dalgaard Bredebovej 33 6.tv. 2800 Lyngby 42 88 32 67

KASSERER:

Annet Laursen Skjelsager Dorthesvej 2 3520 Farum 42 95 05 55

SEKRETÆR:

Susanne Nielsen Elverodvej 49 5462 Morud 65 96 50 26

Lisbeth Roum-Møller Jagtvej 121. 2.tv. 2200 Kbh.N. 31 85 47 82

Karin Hoffritz Tessebøllevej 44 4681 Herfølge 56 27 68 42

Jytte Harboesgaard Frederiksberg Alle 78 1820 Frb.C. 31 21 14 81

Inger Jørgensen St.Anna gade 10 5400 Bogense. -

SUPPLEANTER:

Birgitta Schøning Skodsborg Parken 24 2942 Skodsborg.

Karin Lausten Furesølund 7 2830 Virum.

REVISOR.:

Rikke Rasmussen Holmevej 26.Tulstrup 3400 Hillerød 42 28 72 53

REDAKTION:

Lisbeth Roum-Møller og Karin Hoffritz.

NÆSTE BLAD FORVENTES AT UDKOMME JANUAR 1993

BLIV MEDLEM AF TENEN, Dansk Tekstilhistorisk Forening.

Kontingent for 1992/93 : kr.100.-

Medlemsbladet udkommer 4 gange årligt.

Henvendelse : Dansk Tekstilhistorisk Forening.

Annet Laursen, Dorthesvej 2. 3520 Farum.

GIRO NR: 1 43 01 30

ISSN.NR. 0906-0526